

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega ulice št. 12.

Nj. emin. kardinala Jožefa Sarto, patriarha beneškega, pastirski list do duhovščine patriarhata.

(Konec).

Razjasnivši več ali manj resne ugovore, ki jih stavijo nasprotniki svete glasbe, sklenil sem, da po svoji dolžnosti odstranim zlorabe, katere so se glede te stvari vtihotapile v beneški patriarhat, imenovati komisijo, katera bode imela paziti, da se bode natančno izpolnjeval od zbora za svete obrede z dne 21. julija 1894 razglašeni *Regolamento*, kakor tudi naslednje za njega boljše razumevanje izdane določbe.

1. Ker so za vsako liturgično opravilo natančno določeni teksti ter njih razvrstitev, tedaj ni dovoljeno ločiti se od tega reda, spreminjati predpisane tekste ali jih izpuščati; zato se morajo pri vsaki slovesni (peti) maši peti ne le *Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus* in *Agnus Dei*, ampak tudi *Introitus, Graduale, Offertorium* in *Communio*; samo po odpetih spreminljivih spevih bode dovoljen še kak motet, kateremu je besedilo vzeto iz liturgije ali iz sv. pisma.

2. Pri obhajanju večernic treba se držati *Caeremoniala Episcoporum*, ki za psalmodijo predpisuje gregorijansko petje, za *hymnus* pa dovoljuje večglasno petje. Lepo bi pač bilo, zlasti pri večjih slovesnostih, ako bi se gregorijansko petje menjavalo s takozvanimi falsibordoni.

3. Večernične antifone naj se izvršujejo v njim lastnih melodijah; ako bi jih kdo hotel večglasno (polyphon) peti, tedaj bi se ne smele raztegniti do metetov ali kantat, ne po obliki in ne po obsegu.

4. Pri himnah treba se držati tradicijonelne oblike za himne; zato je n. pr. prepovedano popevati *Tantum ergo* v slogu romance, kavatine, adagija in *Genitori* kot allegro.

5. Dasi tudi je čista vokalna glasba prav za prav glasba svete cerkve, so vendar tudi dovoljene skladbe s spremljevanjem orgel, kakor tudi s privoljenjem ordinariata (gl. *Caeremoniale Episcoporum*) s spremljevanjem orkestra. Orkester pa je omejen le na ločna godala in nikdar se ne smejo rabiti hrumeči ali veternasti instrumenti n. pr. boben, posavne, zvončki in ptičje žvrgolenje i. dr.

6. Ker mora vedno petje prevladati, zato ga imajo orgle in orkester edino le podpirati, nikdar pa zatreti; pri pred- in medigrah ali k sklepu kažejo naj orgle in orkester one lastnosti, ki jih ima prava *Musica sacra* in katere sem že zgoraj navedel.

7. Glasovir v cerkvi rabiti je prepovedano, prav tako tudi glasba s samimi pihali iz ploščevine; poslednja se more le pri procesijah pod milim nebom takrat dovoliti, če se patriarh za njo o pravem času naprosi; patriarh jo utegne dovoliti, toda vselej s tem pogojem, da se ne bodo svirale posvetne skladbe.

8. Za člane cerkvenega pevskega zbora naj se sprejemajo le možje znane bogoljubnosti in poštenosti, kateri se po svojem pobožnim vedenju med liturgičnim opravilom vredni kažejo imenitne službe, ki jo izvršujejo. Prikladno je tudi, ako so pevci v cerkvi z duhovsko suknjo in superpelicejem oblečeni in da jih omrežje ali zavesa zagrinja, kadar so pevališča očem občinstva preveč izpostavljena.

9. Ženske ne morejo biti članice pevskega zbora ali glasbene kapele; zato treba skrbeti, ako hočete rabiti visoke glasove sopranov in altov, da za to posebno marljivo vzgajate dečke po starodavni navadi sv. cerkve, kakor jasno razvidimo iz življenja sv. Gregorija Velikega. — Redovnicam in onim osebam, katere pripadajo h kaki ženski duhovni družbi, dovoljeno je petje le onih del, kateri so za kor določeni, to pa edino le v njih samostanskih ali zavodnih cerkvah in kapelah.

10. Kot posebno grde razvade ogibajte se celó videza, kakor da bi bila liturgija pri svetih opravilih na drugem mestu in rekel bi, služabnica glasbe, ko vendar glasba mora biti le del liturgije ter njena ponižna dekla.

Po le-teh uvodnih opazkah zapovedujem naslednje:

1. Od prihodnjega septembra dalje se ne smejo v nobeni cerkvi patriarhata, ne pri mašah, ne pri večernicah ali blagoslovih, popevati skladbe, katere niso bile prej v naši palači službujoči komisiji predložene; o določenem času se bodo skladbe preiskale in po komisiji sami, kakor tudi od mene potrdile.

2. Tekom štirih mesecev naj mi čč. gg. župniki z dežele naznanijo krstno ime, priimek in stanovanje svojih cerkvenih organistov in le-tem naj zaukažejo, da komisiji predlože vse skladbe, katere navadno igrajo. Ako bi organisti rekli, da orglajo iz glave, naj se zahteva od njih izjava, da so pripravljani, pred komisijo dati dokaz spretnosti. Ako bi se temu ustavljali, naj mi čč. gg. župniki sporoče, in jaz bodem že potrebno ukrenil, ker se taka stvar nikakor ne bode trpela.

3. Ne ozirajte se na pritožbe pevcev, kateri tarnajo, češ, da se jim vsled tega ukaza edino sredstvo odteguje, pridobivati si potrebni zaslužek za življenje. Kakor prej, tako se smejo tudi v prihodnje za izvajanje liturgične glasbe porabiti več ali manj pevcev, kakoršna so sredstva, čez katera razpolagajo cerkvene blagajnice. Treba le, da se gg. pevci obrnejo do patriarhalne komisije, katera jim more naznaniti brezštevilne partiture cerkvene glasbe (tudi najlažje), s katerih porabo morejo, pokorni cerkvenim zapovedim, svojo dolžnost kot kristjani izpolniti in ob enem zahtevam svojih naročivcev ugoditi.

4. Po pravici pripomni zbor za sv. obrede, „da tudi najboljša večglasna skladba vsled slabega izvajanja more postati nepriстойna“ ter jasno zapoveduje, da, ako manjka dobrih skladb, ali če ni mogoče jih dobro izvršiti, „treba pri strogo liturgičnih opravilih poslužiti se gregorijanskega petja“.

5. Vse duhovnike našega patriarhata strogo zavežem, da mi naznanijo razvade, o katerih so se v kaki cerkvi prepričali; vsi naj vedó, da je patriarh vsled 3. člena v 2. delu od sv. stolice izdanega Regolamenta sklenil, postopati s kanoničnimi kaznimi proti onim, kateri se ne drže vseh členov Regolamenta sv. stolice ali predpisov, katere Vam z današnjim ukazom nalagam vsled svete pokorščine. Gotovo se nikdo izmed Vas, častiti duhovniki, ne bode čudil temu mojemu listu, ker sem v njem Vam v spomin poklical le potrjene določbe zbora za sv. obrede in kakor veste, večinoma tudi že prej v sinodi beneške škofije leta 1865. izrečene predpise. (5. del, 4. pogl. števil. 9, 10, 11).

Po drugi strani pa Vam je znano, kako mogočno da zunanja služba božja vpliva, da se srca vzbujajo k pobožnosti in bogoljubnosti. Izmed vseh činov bogoslužja pa ima najmogočnejši učinek petje, kajti po besedah sv. Bernarda „razveseljuje v cerkvi človeškega duha, raduje čemernega, bodri lenega in vzbuja kes v grešniku; naj so srca posvetnjakov tudi trda, kadar čujejo sladki glas psalmov, spreobrnejo se k ljubezni do pobožnosti.“ — Da pa pridemo do teh blagih učinkov, je neobgibno potrebno, da je petje tako, kakoršno zapoveduje cerkev. Kakor namreč posvetni okraski dvoran veličastju hiš božjih nasprotujejo, tako in še veliko bolj mu nasprotuje lahkomišelnost petje in glasba; s takim petjem, s tako glasbo si utegnemo slično kazni prevzročiti, ki je bila zadela Aronova sinova, Nadaba in Abiua, katera sta za daritev rabila posvetni ogenj, in ju je radi tega končal ogenj z nebes. — Tako kazni bi mogli tudi mi povzročiti s pohujšanjem, katero rodi posvetna glasba ne le v dobrih ljudeh, moteč jih v njihovi pobožnosti, ampak tudi pri drugovercih. Jaz sam sem že prav velikokrat čul take ljudi tožiti o takošnih profanacijah, po katerih se „Kristus po našem čutu zasramuje ter grdi krščanska zapoved.“

O častiti duhovniki, nikar se ne delajmo dolžnih takega božjega ropa Benetke pa, katere so toliko časa gojile lepoto v umetnosti, kakor vidimo po njenih hišah božjih z največjo krasoto sezidanih, naj bodo tudi v bodočnost gojiteljica svete glasbe, tako da bodo vsi, kateri obiskujejo naše cerkve in so navzoči pri svetih opravilih, vselej morali zaklicati: „Kako prijetna so Tvoja stanovišča, o Gospod vojskinih trum! Moja duša želi in koperni po vežah Gospodovih.“

Iz patriarhalnega sedeža v Benetkah dne 1. maja 1895.

Jožef kard. Sarto, patriarh.

„Katechismus des Choralgesanges“*)

Vodó bi nosil v morje, ko bi hotel dandanes dokazovati lepoto gregorijanskega koralala. Čimdalje se ukvarjam ž njim, tembolj mi dopada. Ceniti ga ne zná, kdor ga še ni slišal v njegovi krasoti, kdor se ne trudi prodreti v notranjo njegovo vrednost. Cecilijino društvo je od svojega prvega začetka spoznalo visoko ceno gregorijanskega koralala in ga priporočalo v proučevanje in izvajenje. Žalibog še dandanes nima one veljave, onega mesta, kakor ga zasluži, ker dostikrat eni podirajo, kar drugi zidajo in možje, ki imajo kaj veljave, pa menijo, da jim gre prav o vseh rečeh prva beseda, obsojajo koral in mu k večjemu dajó mesto pri črni maši in veliki teden. Še takrat se mora harmonizirati in čveteroglasno peti, sicer je grozna nevolja. — Res, da se je nekoliko zboljšalo v tem pogledu, vendar smo še daleč daleč od idealnega proizvajanja.

Sv. cerkev je sprejela petje v povikšanje božje službe, v spodbudo vernega ljudstva, in duhovniki imajo v tem pogledu veliko nalogo. Tudi najprostejši kmetovalec čuti, če mašnik lepo poje pri sv. maši in kako miló vpliva petje na užaljena srca, ako se slovesna absolucija vrši nad umrlim. Duhovniki in organisti morajo tedaj popolnoma v oblasti imeti koralne speve, pa jih tudi umetno prednašati, sicer se doseže ravno nasprotno, namreč pomilovanje in smeh.

Škofje, váruhi liturgije, tedaj močno priporočajo in zaukazujejo, da se v semeniščih, malih in velikih, podaja natančen poduk v koralu, da vsak, ki hoče biti posvečen v mašnika, zna vse najpotrebniše speve. Ali ta zahteva je premajhna; duhovnik naj bi znal ne-le reproducirati, kar se je naučil, marveč on naj vé, kaj poje in za kaj poje takó in ne drugače, sicer postane pevski poduk dolgočasen in pust, prava môra.

Katehizem koralnega petja tedaj ima nálogo, da vpelje zlasti bogoslovca v duhá koralala. P. Suitbert je stvar zagrabil z družega stališča. Elementaren nauk je čisto kratek, in tako je prav; saj se koralala ne lotijo začetni pevci, marveč večinoma taki, ki že poznajo prvine pevskega nauka. Prav praktične so vaje intervalov. Razlaga starih tonovih načinov je prav kratka, a jasna.

Bolj obširno pa je oblikoslovje; to ima učiti, kako se najkrajši motivi sklepajo v celoto. Najvažniše pri vsaki skladbi je melodija, ritem in dinamika. V koralu je dinamika še posebne važnosti, o njej razpravlja katekizem prav obširno in kaže na važnost naglasa in pavz. P. Suitbert dokaže, da je koral res umeten, ker sloni na tistih načelih, ki so sploh podlaga umetnosti. V tá namen spravi koral v paralelo z govorništvo in postavi naslednja načela: 1. Koralni spevi sestajajo iz dvo- in trizložnih motivov, 2. zveza teh motivov je prosta, 3. pojedini deli motivov morajo biti proporcijonirani, t. j. melodija mora vzrasti iz besedila. Pisatelj deli vse koralne speve v shematične in proste, in analizuje k sklepu celo vrsto koralnih spevov.

Knjižica je jako zanimiva, podučljiva za praktičnega pevca in estetika; kdorkoli jo bo pazno proučil, ogrel se bo za častitljiv, starodaven koral.

Pisatelj jemlje vse zglede iz tradicionalne izdaje, vendar načela so ista tú in tam. Toda o tem drugi pot.

P. H. S.

*) Pisal P. Suitbert Birkle, O. S. B. Congreg. Beuron. Gradec, „Styria“, 2 kroni

Orgle v Leskovcu.

Gosp. Jožef Brandl, orglarski mojster v Mariboru, je postavil nove orgle, op. 52. v dekanjski cerkvi v Leskovcu in 8. novembra jih je slovesno blagoslovil preč. gosp. stolni kanonik Tomaž Kajdiž ter imel slavnosti primeren govor. Podpisani je po naročilu preč. knezoškofljstva natančno ogledal in poskusil delo in dognal sledeči rezultat:

Dispozicija:

I. Manual:	II. Manual:
1. Principal 8'	8. Flavta 8'
2. Gamba 8'	9. Salicional 8'
3. Gedeckt 8'	10. Traversflöte 4'
4. Wienerflöte 8'	Pedal:
5. Octav 4'	11. Subbas 16'
6. Salicet 4'	12. Oktavbas 8'
7. Mixtur 2 ² / ₃ 3 vrstna.	13. Pianobas 16'.

Sklepi: Manualni sklep

Pedalni sklep I.

Pedalni sklep II.

Suboktavni sklep

Oktavni sklep v II. man.

Zbiralniki: MF., F, FF.

1. Cerkev je gotična, nizka in ima tri ladije. Mojster je imel jako težavno stališče meh je moral dejati v desno ladijo, istotako pedalska dva spremenena, le tako je mogel 8'-spremenene nelomljene spraviti v orglarsko omaro, ki stoji v srednji ladiji. Omara je gotiška, primerno pozlačena in lepo pleskana. Spredaj je igralnik, ki ima v parapetu tudi majhen prospekt gluhih piščali. Prostora poleg igralnika je komaj za 6—8 pevcev. Prospekt v glavni omari ima tri polja.

2. Material, cin, kakor les, je prav dober. Les je tri leta ležal v skladišču mojstra, je tedaj suh, izbran, brez posebnih grč. Sredi omare je hodnik, da mojster lahko vglasuje piščali. Vse piščali, lesene kakor cinaste, imajo moderna sredstva, brade, šuberje, prerez itd.

3. Zistem sapnic je kombinacija stožkov s cevino pnevmatiko. Mešički so leseni, prevlečeni z mehkim, preklanim usnjem in se dvigajo prav radi.

4. Registri se več ne vlečejo, marveč vrhu družega manuala je mala klavijatura s tolikimi tipkami, kolikor je registrov. Bela tipka ima v sredi črn rožiček. S tipko se odpre register, z rožičkom se potisne nazaj. Nad tipkami so napisi na okroglih, porcelanastih šipicah. Stvar preseneči orglavca prvi trenotek, a kinalo izpozna, da ni s tem nič na boljem. Najpregledniši je še stari „register“.

5. Zbiralniki so na deščici med 1. in 2. manualom. Prenizko so postavljeni, ker orglavec, ko jih rabi, vedno zadene ob tipke 1. manuala. Tipke so malo kratke.

6. Meh je pravilen in žene vodo v cevki do 90 mm. Elastično je treba tlačiti ga, sicer trepeče glas.

7. Intonacija. Principal bi smel biti bolj kremenit. Gamba je preširoko menzurirana, in jako rezko intonirana, zato prevladuje vse nežne spremenene in da orglam orhestralen glas. Flavte zadovoljujejo. Salicional prav v našem smislu, miktura svetla, vendar ne kričeča, v oktavkoppel v II. manualu je izpeljana do najvišje tipke, t. j. mojster je pridejal 12 piščali v vsakem registru, da se oktava glasi skozi. Egalizacija tonov je bila v nedeljo še pomanjkljiva, ker je mojstru zmanjkalo časa, dasi je delal v soboto pozno v noč. Tudi je spodnja oktava v nežnih spremenih odgovarjala malo leno. Mojstru se je naročilo, da se zamudi še par dni pri orglah in kakor javlja došlo mi pismo, se je to zgodilo in je sedaj vse v lepem redu. Orgle imajo mehaničen register, „Pianobas“, t. j. Subbas 16', prejme po posebni naredbi slabejšo sapo in se glasi bolj tiho. Seveda nastane tudi manj tresljajev in „Pianobas“ ne soglaša natančno z manualom, kar se izpozna zlasti pri visokih glasih pedala. Iz tega ozira in ker je Subbas sam voljan ter je na razpolago pedalni sklep, ne morem se sprizniti s to iznajdbo. Pri teh orglah Pianobas ne ustreza, ker ne da več pravega glasu.

*Prostor
za 16' okta
no?*
Bolje bi bilo v I. in II. manualu enemu izmed nežnih izpremenov dodati nižjo oktavo 16', recimo Gedeckt 8' ali Gamba 8' in tako ustvariti kombiniran register v pedalu.

Orgle stanejo 4700 kron z omaro vred in so vredne denarja. Gosp. Brandl je spolnil pogodbo v vseh točkah.

P. H. Sattner.

Orgle pri oo. kapucinih v Krškem.

Orgle te so 31. delo Jožefa Brandla v Mariboru, darilo plemenite gospe Hotschevar, stanejo 3800 kron in imajo sledečo dispozicijo:

I. Manual:

1. Principal 8'
2. Bordun 8'
3. Gamba 8'
4. Praestant 4'
5. Mixtur 2 $\frac{2}{3}$ trivrstna.

II. Manual:

6. Wienerflöte 8'
7. Salicional 8'
8. Viola 4'
- Pedal:
9. Subbas 16' (in Pianobas)
10. Cello 8'

Sklepi: Pedalni sklep I.

Pedalni sklep II.

Manualni sklep

Suboktavni sklep II. k I.

Zbiralniki: M. F., Tutti.

Te orgle imajo krasen položaj, ker je kor prostoren in svetel. Omara je na konceh vzvišena, v sredi nizka, in pusti okroglo okno na fasadi popolnoma prosto. Prospekt gre skozi celo omaro, igralnik je spredaj, pred njim se še lahko hodi.

Osnova teh orgel je ista, kakor v Leskovcu. Gamba se čuje tukaj še glasneja, ker je cerkev manjša in zelo akustična. V II. manualu je Viola 4' popolnoma na svojem mestu, istotako mi je v pedalu bolj všeč Cello 8' nego Oktavbas 8', ako so orgle majhne.

Delo zadovoljuje in priporoča mojstra.

P. H. Sattner.

Dopisi.

Sv. Martin na Paki. (Poročilo o III. občnem zboru „podpornega društva organistov“, dne 17. novembra v Mariboru.)

Z veseljem smo se dne 17. t. m. napotili v Maribor. Da, moram reči z veseljem, kajti veselilo nas je slišati, da to društvo, ki je za nas organiste velikega pomena, še živi. Zares smo se že bali, da bo vse zaspalo, toda sedaj imamo upanje, da se bo ukrepilo in razvijalo tako, da smemo mirneje gledati v bodočnost.

Toda k stvari!

Zbralo se nas je precejšno število iz raznih, tudi zelo oddaljenih krajev celo iz Koroške. Sicer bi bila udeležba lahko še obilnejša, toda nekateri so bili zadržani, nekaj je pa tudi takšnih mlačnežev, ki čakajo, da jim bodo pečena piščeta kar sama v usta letela.

Ob 10. uri služila se je v stolni cerkvi peta sv. maša.

Ob 11. uri smo se zbrali v dvorani „Narodnega Doma“.

Predsednik, gosp. Silvester Šentjurec, otvori zborovanje in pozdravi navzoče preč gosp. duhovnike in tovariše.

Razložil nam je, kako se je to društvo ustanovilo in sestavilo pravila, katera je visokočast. konzistorij blagovolil takoj potrditi, ne pa tako vis. c. kr. vlada, katera je ovirala potrditev cela tri leta. Šele po prizadevanju preč. gosp. poslanca Žičkarja je c. kr. namestnica v Gradcu ta pravila vendarle potrdila. Tudi je omenil, da je društveni odbor III. občni zbor sklical v Maribor s posebnim ozirom na to, ker so društvu pokrovitelj prevzvišeni knezoškof. Tudi je predlagal, da se po končanem zborovanju pošlje prevzvišenemu knezoškofu sledeča udanostna izjava:

Prevzvišeni knez in škof!

„Zborovalci III. občnega zbora podpornega društva organistov v Mariboru se Vaši milosti najudaneje poklanjajo“.

Soglasno sprejeto.

Nato so se prebrali došli pozdravi.

Orglarski učenci v Celju so poslali pismo s sledečo vsebino:

„Orglarski učenci v Celju se „Podpornemu društvu organistov“ uklanjajo in iz srca želijo, da bi se ono vedno bolj razvijalo, ter naj bi bilo v pomoč vsem zavednim orglavcem na slovenskem ozemlju. Tudi mi se hočemo zbirati pod krilo Vašega društva, kadar pri-
demo v javnost. Živeli zborovalci!
Triindvajset učencev.“

Tudi sta nam došla brzozjavna pozdrava od gospoda Hladnika v Novem mestu in od gosp. Mihelčiča v Metliki, za kar se vsem tukaj zahvaljujemo.

Nato je sledilo poročilo tajnika, blagajnika in sprejem novih udov, zatem volitev novega odbora.

Odbor se je izvolil tako-le:

Gosp. Silvester Šentjurec, org. v Ptuj, predsednik; Vinko Rojnik, org. v Braslovčah, namestnik; Franc Klančnik, org. na Paki, tajnik; I. Kos, org. v Slov. Bistrici, namestnik; Jakob Škrabar, org. v Grižah, blagajnik. Odborniki: Gosp. Karol Bervar, org. v Celju in Anton Vivod, org. v Sp. Polskavi. Namestniki: Jurij Rascher, org. v Wolfsbergu na Koroškem; Davorin Cvenk v Škofji Loki in Jakob Kurnik v Št. Lenartu v Slov. Goricah. Pregledovalca računov: Srečko Zalokar v Škocijanu pod Turjakom in Leopold Kunst na Polzeli. Društveni pevovodja Karol Bervar v Celju.

Nato so nam velč. gosp. M. Štrakelj, župnik pri Sv. Petru pri Mariboru, govorili tako krasno in navdušeno, da tega pač nobeden navzočih ne bode nikdar pozabil. Bili smo do solz ginjeni, ko smo videli, kako se ta ljubeznjivi gospod trudijo z nami, nam naše žalostno stanje zboljšati.

Pač so resnico povedali, ko so rekli: „Kako bo mogel ubogi organist v sedanjem stanju svojo službo vestno spolnjevati, ko ga tarejo skrbi za vsakdanji kruh, ko ga vedno skrbi, kaj bo z njim, ako zboli ali onemore; kaj bo z njegovo ženo in otroci, ako umrje. Vendar ne obupajte! Trdno se združite in videli bode, da vam bo seme, ki ste ga vsejali, enkrat obilno obrodilo. Sicer morebiti ne bo vam treba žeti tega, kar sedaj sejete, toda hvaležni vam bodo tisti, ki bodo uživali sad vašega truda. Ako pa hvaležnosti ne bo, vam bo to poplačal Bog“.

Nato so izročili blagajniku 50 K, katere je našemu društvu poslalo „Cecilijansko društvo“ v Mariboru, in je pristopilo kot ustanovni ud. Bog povrni stotero! Bog pa tudi daj mnogo posnemalec!

Gospod predsednik se je zahvalil veleč. gospodu Štrakelju za krasne besede in na to zaključil zborovanje.

Imeli smo še potem v „Narodnem Domu“ skupen obed, kjer smo se še prijateljsko pogovarjali in zatem smo se poslovili in razšli z željo, da se kmalu vidimo na IV. občnem zboru še v mnogo obilnejšem številu. Navdajala nas je zavest, da smo zopet z današnjim dnevom storili velik korak naprej.

Sedaj pa dragi tovariši, pristopajte brez pomisleka k temu društvu! Eno krono na mesec si bo vsak pritrgal. Ako bomo vsi edini bo društvo vspevalo in tako bomo lahko z veseljem in upanjem zrlj v bodočnost. Kdor še ni v društvu, naj ne odlaš! Naznaniti je treba ime in priimek, dan, mesec in leto rojstva, rojstveni kraj, župnijo kjer službuje, dan, mesec in leto vstopa v službo in kdaj vstopi v društvo, t. j. kateri mesec. Vstopnine je 4 krone, katere se mora takoj plačati; potem se lahko plačuje mesečno ali tudi za celo leto skupaj. Vsak ud dobi knjižico, kamor se mu vpisujejo vplačila in sprejete podpore in so zraven pridejana tudi društvena pravila.

Toraj tovariši! Še enkrat Vam kličem: Z druženimi močmi delujmo in uspeh je gotov! Vsi na krov! Pomagajta pa nam Bog in sv. Cecilija!

Franc Klančnik, tajnik „podpor. društva organistov“.

Iz Idrije, dne 23 novem. — Kakor običajno že nekaj let, se je tudi letos kolikor mogoče slovesno praznoval godovni dan sv. Cecilije. Pri veliki maši ob 10. uri se je

pela Filke-jeva maša z orkestrom, druge vloge vse po predpisih. Na večer pa je bil v Didič-evem salonu koncert. Salon kakor tudi postranska velika soba sta bila že začetkoma napolnjena, pozneje došli so morali oditi, ker ni bilo več prostora.

Program je obsegal 8 točk za orkester in toliko za petje. Kedar je pri kaki točki nastopil tudi mladi naraščaj, bilo jih je v krogu skoraj 50 pevec in pevk; je pa pri vlogi nastopil samo ženski zbor, našli smo jih 18, ker je bilo nekaj zadržanih. Oficijelni program se je izvrševal nad 3 ure. Med posameznimi piecami so bile prav kratke pavze, kajti nekatere točke so bile precej dolge in nekatere so morali še na občno željo ponavljati. Sredi programa je imel veleč. g. dekan kratek nagovor. Iz življenja sv. Cecilije je povzel njeno junško vztrajnost; saj je žrtvovala mladost, bogastvo, da celò življenje za božjo čast. Njeno trpljenje pa je lajšalo pobožno petje. Take vztrajnosti želi tudi on svojemu cerkvenemu pevskemu zboru. Ko se kateremu članu le pretežko zdi dospeti trikrat v nedeljo na cerkveni kor, ko ga slabo vreme nič kaj ne vabi iti k skupni vaji, ali ko že truden od dela bi šel rajši počivat, kakor k pevski skušnji, naj se spomni sv. Cecilije! Ona bodi jim vzgled, kedar kateri omahuje, bi li šel, ali ne in to bo zadatno pripomoglo, da homo še bolj napredovali v cerkveni glasbi, a ob enem si tudi obilnejše plačilo zagotovili tam blizo sv. Cecilije.

Navzočim gostom pa, ki so letos v tako nenavadnem številu počastili koncert cerkvenega pevskega zbora, želi, naj bi tudi njim slajšala glasba trudapolno njih življenje, naj bi jim bila muzika res nebeška hčerka, ki človeka razvedri, ter ga dvigne iz materialnih skrbi prezaičnega našega življenja kvišku, tja gori, kjer so duše onih, ki so imeli v svojem zemeljskem življenju še večji napor, kakor nas sedaj tlačí. V to seosebno bodi sv. Cecilija zaščitnica in zgled vsem navzočim!

Iz govora smo tudi zvedeli, da član cerkvenega zbora gosp. Frančišek Kos ravno ta mesec obhaja 25-letnico svojega delovanja na idrijskem koru. Ko je leta 1878. prebolel težko bolezen, katero si je bil nakopal pri okupaciji Bosne, pristopil je kot tenorist k cerkvenemu zboru. Skoro 20 let je sam izvrševal tenorsko vlogo pri petih mašah. Ko se je zadnja leta cerkveni zbor pomnožil, dobil je še le nekaj sotrudnikov. Kaj ne tudi en jubileum!

Razne reči.

— Praznik sv. Cecilije se je obhajal v ljubljanski stolnici tako-le: Zjutraj ob 6. uri pela se je nova slovenska maša s pesmijo sv. Cecilije zl. Ant. Foerster; ob 10. uri pri slovesnem svetem opravilu latinska Cecilijina masa, zložil Fr. Schöpf, graduale „Audi filia“ zložil A. Foerster, offertorium „Afferrentur regi“ zl. Ferd. Schaller, introitus in communio koralno z orglami. Po popoldanski službi božji zapela se je še enkrat nova pesem sv. Cecilije — Prvo zgoraj omenjeno mašo pel je oddelek stolnega pevskega zbora spremljan na harmoniju od gospd. Ane Ronnerjeve tudi v praznik sv. Elizabete v Jožefišču povodom blagoslovljenja novega tamošnjega poslopja.

Tudi v tukajšnji frančiškanski cerkvi se je praznik sv. zavetnice cerkvene glasbe slovesno obhajal. Pri jutranjem opravilu je pridigoval č. P. Hugolin o cerkveni glasbi in Cecilijinem društvu; prelepi govor priobčimo v prihodnjem listu. Ob 9. uri je peval zbor Gruberjevo „Missa in hon. S. Augustini“ z izredno vneono. Kyrje je v H-mol, jako miren in plemenit, Gloria in Credo stavita zlasti za soprane precejšnjo zahtevo, ker se morajo pogosto povspeti do visokega a. V Sanctus in Benedictus se deloma oglasi možki zbor, Hosanna je krasna fugeta. Ofertorij je bil „Afferrentur“ od Stehle-ja (Wittova zbirka ofertorijev št. 75), graduale in premenljive točke koral.

Oglasnik.

Slovenska maša v čast svete Cecilije. Za mešan zbor in samospeve z orglami zložil Ant. Foerster, op. 82. Cena partituri, iz katere pojo lahko vsi glasovi, 1 krona. Po vseh cerkvah ne obhajajo vsako nedeljo in vsak praznik velike pete sv. maše, a pevski zbori bi za posebne slučaje tudi radi segli po efektnih skladbah, zloženih po načinu latinskih maš. Tu imate 6 pesem v ta namen! Ker je bila njih ocena že objavljena v „Slovenču“, v „Primorskem listu“, v „Gorici“ in v „Domovini“, preostaja nam podati le še nekatere opazke: Organist ima natančno zaznamovano, kje da igra s pedalom in kje brez njega. Pri opazki „Enoglasno“ poje zbor s sopranom isti napev; kjer nastopi zopet zbor, naznanja opazka „4-gl.“ Enako so tudi samospevi razvidno zaznamovani. Pesem „Sveta Cecilija“ se lahko poje tudi k darovanju pri popoldanski službi božji. Allabrevetakt naj se daje z dvema udarcema, da se skladba ne zavleče. Kvinte v 15 taktu 6. številke naj se nihče ne vstraši; tu nastopa namreč zbor iz enoglasja v četverglasje.

Missa in honorem sacratissimi Rosarii Beatae Mariae Virginis: ad 4 voces inaequales cum organo, zložil Ign. Hladnik, op. 19. Cena partituri in 4 gl. 2 K (vsak glas 20 h), instrum. glasom (2 gosli, viola, violoncelo et contrabas) v partituri 5 kron. Tretja izdaja te maše jo že sama priporoča. Po „Christe“ manjka opazka „D. C. al.“.

Današnjemu listu je pridana II. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**, Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadrúžna tiskarna v Ljubljani.

